
„Șoimii Carpaților”, în slujba națiunii

Ana Maria MATE

Doctorand, Facultatea de Istorie și Filosofie,
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
E-mail: mary16jay@yahoo.com

După Marele Război, destinul Astei și al marilor sale proiecte a prilejuit o evaluare: „Din tulpina bătrânei Asociațiuni „Astra”, a răsărit după aproape șapte decenii, odrasla cea nouă, viguroasă, prin care numele cel dintâi pătrunde în sate și regiuni unde înainte nu se cunoștea. Este „Șoimii Carpaților”, tânărul copil al Astei, care se face repede cunoscut, plăcut și dorit. Societatea „Șoimii Carpaților” este subsecția de educație fizică a Astei, creată pentru a întineri bătrâna societate, dându-i viabilitate integrală, punând-o la pas cu vremea zilelor de azi”.¹

Marile evenimente de la 1918 au adus mari reușite și bucurii, dar au ridicat și noi probleme. „Organizația politică a țării a fost astfel făcută, ca o mână de oameni, fără pregătire, fără caracter, să conducă destinele țării, ocupându-se în realitate numai de interesele lor personale. Numai astfel se poate înțelege, cum de România înainte de războiul mondial era subjucată economicăște Germaniei, intelectualicește și sufletește (80%) Franței, iar României însăși nu-i rămâneau decât inimile unui infim număr de intelectuali, care au rămas până azi cu dorul de a ridica poporul și pe intelectualii pierduți la înălțimea mândriei noastre naționale [...]. Da, dezertarea intelectualilor de la datoria lor, adică renunțarea lor de a fi conducători integri și entuziaști ai poporului acesta, aceasta e cauza stărei noastre culturale înapoiate. [...] Lipsa de cultură și de cărți aproape în orice casă de țaran, gospodăria țaranului așa de înapoiată, lipsa de vite frumoase, oi și capre, de grădini de pomi roditori și zarzavaturi, de stupi, grajduri curate la fiecare țaran, arată, că învățătorimea și preoțimea, luminătorii satelor, administrația, agronomii n-au fost selecționați din elementele cele mai bune, decât în prea puține cazuri. [...] Edilitatea noastră e încă foarte primitivă; satele și orașele noastre aproape toate sunt construite fără plan, la voia întâmplării: aprovizionarea locuitori-

¹ Vasile Călugăru, *Șapte ani sub steagul «Astei – Șoimii Carpaților»*, Cluj: Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, 1938, p. 13.

lor, întreținerea străzilor, controlul locuințelor, iluminatul, cultivarea locurilor virane, sunt suveran neglijate. [...] Biserica de asemenea, n-a ținut pas cu evoluția din alte țări. Afară de corurile bisericești, care sunt puține, ce ne atrage în biserică? Predica ne lipsește, și mai ales aceea, ce ne vorbește la suflet; serviciul religios e prea lung. Cântecul nasal al preoților de câte ori nu ne scoate din biserică! Apoi starea culturală și morală a preoților bătrâni, și în parte a celor tineri, care exploatează bigotismul poporului, e o piedică mare în progresul poporului”.²

Pe parcursul perioadei interbelice românești au existat o serie de instituții speciale create, cu rol în educarea tineretului, cum ar fi Serviciul Social și/sau Straja Țării. Educația fizică și jocurile sportive făceau parte din programele acestora, fiind puse în legătură cu igiena și întărirea organismului. De exemplu, organizarea de cursuri de educație fizică era parte din sarcinile trasate echipelor studențești trimise la sate. Nu se poate vorbi însă despre un program coerent de studiu al culturii fizice, ci despre planuri de educație integrală (corporală, morală sau economică deopotrivă), aspecte strict necesare pentru disciplinarea și progresul lumii rurale. Tinerii trimiși la țară trebuiau ca pe lângă propagandă culturală și economică, dusă prin muncă efectivă de ajutorare a țăranilor, să le organizeze prin exerciții și jocuri sportive timpul liber, în special copiilor și tinerilor. Se dorea contracararea tentațiilor reprezentate de băutura și vicii, dar și creșterea rezistenței la boli și a productivității muncii. Igiena era un aspect important al activității echipierilor. Modalitatea preconizată pentru atragerea populației rurale spre o viață echilibrată era absolut ideală: amenajarea de terenuri, în primul rând pentru copii, de asemenea înscenarea unor manifestații locale grandioase, cu demonstrații sportive pregătite la fața locului, regenerarea horelor duminicale.³

Printre problemele pe care „Astra” și le-a propus spre rezolvare, după 1918, a fost și educația igienică a poporului român. „Problema a fost pusă de necesitățile timpului și a fost îmbrățișată în toată amploarea ei de către Secția medicală”.⁴ Așa cum preciza prof. dr. Iuliu Hațieganu, prin intensificarea activității medicale, „Astra” marchează începutul unei epoci importante în lupta pentru ridicarea nivelului sănătății fizice și morale poporului și al intelectualității poporului român. „Este incontestabil că de starea sănătății publice depinde în mare măsură progresul economic și avântul în orice domeniu de activitate omenească. Printr-o cât mai bună gospodărie sanitară s-ar putea conserva cu mai mare folos roadele așa de bogate ale natalității fertile a poporului român și s-ar asigura neamului forța numerică, fără care un popor nu poate ține pas concurența vitală a celorlalte neamuri. Pentru a atinge acest scop, colaborează o serie de doctrine: medicina curativă, igiena preventivă, igiena socială și igiena națiunii. [...]

2 I.I. Manliu, *Crâmpoie de eugenie și igienă socială*, București: Tipografia „Jockey-Club”, 1921, pp. 25-29.

3 „Educația fizică la țară”, în *Boabe de Grâu*, anul V, nr. 7, iulie 1934, pp. 445-446.

4 Iuliu Hațieganu, Atanasie Popa, „Raport despre activitatea subsecției de educație fizică și a asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj, pentru timpul de la înființare până la 14 iunie 1930”, în *Transilvania*, anul 61, iulie-octombrie 1930, nr. 7-10, p. 121.

În ceea ce privește igiena cu diferitele sale aspecte, statul singur nu poate acționa cu deplină eficacitate fără concursul conștient al societății, pe care o protejează. În materie de igienă e nevoie să existe în toate statele sociale o concepție bine încheată; altfel eforturile solicitărilor oficiale a statului său rămân infructuoase sau nu dau roade în măsura drept proporțională cu munca desfășurată. De aceea pentru a sensibiliza populația față de instituțiile sanitare preventive ale statului, e nevoie pregătirea igienică a maselor populare. Aici intră în joc societățile și organizațiile particulare. Societățile susținute din inițiativă particulară au darul, că pot acționa cu mult efect în sânul populației din care își recrutează membrii și cadrele conducătoare. Aceste organizații, prin organele lor de directivă, pot pătrunde mai adânc în sânul poporului, ale cărui pășuri le cunosc mai bine și și pot oferi cu mai multa eficacitate sprijinul lor. [...].⁵

Să urmărim în rândurile următoare cadrul general intern care a făcut posibilă și necesară apariția acestei noi sub-sectii din cadrul Astrei și anume multiplele insistențe puse pe lângă Regională, i-au îndemnat pe lideri să procedeze la înființarea unei Secții de educație fizică. În cadrul acesta a luat naștere Clubul Sportiv „Astra” cu secții de foot-ball, oină, atletism și dansuri naționale, afiliindu-se F.S.S.R-ului. „*Matchurile* date până acum de echipele de foot-ball și oine, ne îndrituiesc să sperăm la un frumos viitor al sportului, încadrat în organizarea națională. Prin crearea Secției de educație fizică și a clubului sportiv, voim să ne creiem elementele conducătoare necesare pentru punerea în practică a dezvoltării educației fizice nu numai la orașe, dar mai ales și la sate. Ne gândim la organizarea așa zisului „sokolism”, necesar atât promovării vitalității neamului, cât și pentru întărirea simțului obștesc în cadrul național. De relevant este faptul că, într-un timp destul de scurt, Secția Sportivă a dat un număr însemnat de demonstrații; rezultatul este că Secția noastră, astăzi, deși nou înființată, înglobează în sânul ei un număr apreciabil de elemente tinere, – preferind îndeosebi pe acele elemente cari stau departe de binefacerile școlii. Atât echipa de dansuri naționale cât și Secțiunea sportivă sunt conduse de către dl Panait N. Crihan, specialist în această materie, ca fiind și delegatul F.S.S.R.-ului în întreaga Basarabie”.⁶

În cadrul conferințelor organizate de Astra s-au purtat discuții pentru organizarea unei asociații de educație fizică și morală, care să cuprindă membrii tineri, indiferent de starea socială. „Acea asociație ar urmări educația integrală a individului, din toate punctele de vedere”.⁷ În urma numeroaselor demersuri, se constituia astfel, la 15 ianuarie 1929, asociația „Șoimii Carpaților”, care avea să fie recunoscută ca persoană morală și juridică prin decizia Tribunalului Cluj, Nr. 652, din 9 noiembrie 1929.

5 Iuliu Hațieganu, Aurel Voina, „Astra medicală și biopolitică”, în *Societatea de Mâine*. Revistă săptămânală pentru probleme sociale și economice cuprinzând Buletinul Secției Social-Economice a «Astrei», Cluj, anul II, nr. 46-47, 15-22 noiembrie 1925, p. 814.

6 „Raportul general prezentat de Comitetul central al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român—Astra» asupra lucrărilor și situației sale în anul de gestiune 1929/1930”, în *Transilvania*, anul 61, nr. 7-10, iulie-octombrie 1930, p. 23.

7 Iuliu Hațieganu, „Atanasie Popa”, *op.cit.*, p. 121.

Să spicuiem în continuare câteva din cele mai importante articole prevăzute în *Regulamentul Organizației de Educație Națională și Fizică „Șoimii Carpaților”*.

1. „Șoimii Carpaților este o organizație națională de educație fizică și eugenică a românilor de pretutindeni.
2. Organizație poate fi înființată în fiecare comună urbană sau rurală pentru ambele sexe potrivit Statutelor și Regulamentului Șoimilor Carpaților.
3. Unitatea de bază este cohorta.
[...]
9. Sediul asociației Șoimii Carpaților este în Cluj. De aici se conduce și se administrează întreaga organizație din întreg cuprinsul țării.
10. Pentru diferite provincii ale țării se vor înființa centre pe regiuni cu atribuții care se vor fixa la timpul său.
11. Scopul asociației este de a contribui la dezvoltarea prosperă a neamului românesc prin cultivarea vigoarei trupești și sufletești, și a disciplinei naționale și biologice. Educația va fi integrală și armonică. Asociația tinde de a cultiva vigoarea națională, de a studia metode practice pentru aplicarea principiilor de bază; de a forma români buni, de a păstra patrimoniul național cultivând virtuțile strămoșești. Caută să dea șoimilor sănătate fizică și morală, îndrumare spre îndemnări, dexterități, spirit de inițiativă, bărbăție, conștiință națională, patriotism, altruism și spirit de jertfă.
12. Organizația va cuprinde toate vârstele și ambele sexe și se va extinde asupra tuturor teritoriilor locuite de români. Ea va acționa prin: jocuri, exerciții, sport, excursii, coruri, cântece și dansuri naționale, șezători, conferințe, cursuri, expoziții, publicații, întreceri și olimpiade.
[...]
113. Legea șoimilor este:
 1. Șoimul este deschis la minte și suflet.
 2. Este voios, îndrăzneț și nu se dă îndărăt în fața greutăților.
 3. Face cu drag serviciul altora fără a cere răsplată.
 4. Caută să se ridice tot mai mult în bine și să evite răul.
 5. Știe să asculte și să se supună.
 6. Își ține trupul sănătos și sufletul curat.
 7. Spune întotdeauna adevărul.
 8. Iubește natura.
 9. Nu-și bate joc de slăbiciunile altora.
 10. Păstrează credința în Dumnezeu.[...]
116. Crezul șoimilor este următorul: „Sunt român și ca atare:
 - I. Voi pune totdeauna binele neamului deasupra intereselor mele.
 - II. Nu voi uita niciodată că ceea ce sunt am ajuns din vrednicia, firea și jertfa înaintașilor mei.

- III. Voi păstra curat focarul familiei mele și mă voi feri de tot ce ar primejdui vigoarea trupezască și sufletească a urmașilor.
- IV. Voi păstra curat sufletul meu și voi alunga de la mine orice patimă și amăgire nedemnă.
- V. Voi păstra curat și sănătos trupul meu și mă voi feri de tot ce ar putea primejdui sănătatea altora.
- VI. Voi recunoaște priceperea și vrednicia altora și nu voi cere niciodată ceva ce nu mi se cuvine.
- VII. Voi trăi prin muncă cinstită și luptă dreaptă și voi căuta locul meu în viață după priceperea și vrednicia mea.
- VIII. Voi fi alături de toți aceia cari trăiesc și muncesc pentru binele neamului.
- IX. Voi fi dușman acelora, care pătează numele de român și primejduiesc vigoarea neamului românesc, fie ei frați, fie străini.
- X. Voi păstra credința în Dumnezeu, dragostea pentru patrie și în toate faptele mele mă voi va conduce un gând: viitorul neamului românesc”.⁸

Din Statutele prezentate mai sus observăm că „organizația tinde a forma pe ce-țăeanul soldat – noul tip al noii țări. Drept aceea statutele și regulamentul sunt o rezultată a direcției militare și democratice, având organe cu caracter militar și democratic”.⁹ La o primă întâlnire s-a format o echipă de 24 de tineri care aveau peste 18 ani, fiind conduși de profesorul Simeon Ilieșu, pentru a face propagandă în rândul populației românești de la sate și orașe. Asociația a decis să primească membrii între 18 și 35 de ani, „șoimani”, pentru a fi „instruiți în vederea formării unui mănunchiu de viitori conducători de unități. Înscrierile au început cu ziua de 15 ianuarie 1930 și au ținut până în martie 1930. Au fost primiți bărbați, femei de diferite profesii: medici, profesori, funcționari, tipografi, librari, industriași. Alături de membrii fondatori înscriși, și-au mai cerut înscrierea încă 200 persoane, dintre care 130 bărbați și 70 femei”.¹⁰ Consiliul de conducere al acestei asociații îl avea ca președinte pe dr. Iuliu Hațieganu, iar printre membrii săi îi putem regăsi pe Iuliu Moldovan, Alexandru Borza, C. Tătaru, Constantin Pavel (directorul general al Teatrului și Operei Naționale), R. Vuia (directorul Muzeului și Parcului Etnografic), I. Nicoară, Simion Ilieșiu, Atanasie Popa, Ioana Gabor (directoarea școlii normale de fete). Membrii supleanți erau medicul M. Zolog, doctorul I.P. Cadariu, Titus Slăvoacă, medicul asistent E. Caba, Tiberiu Spârchez, medicul asistent Gh. Bujoreanu și profesorul secundar O. Ghiță. „Mulțimea cererilor de înscriere este o indicație că tinerimea noastră caută un mijloc de instruire și afirmare, caută un mediu familiar

8 *Șoimii Carpaților – Statutele și Regulamentul*, Cluj: Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, 1930, pp. 1-52.

9 I. Hațieganu, „Șoimii Carpaților – ideologie, organizare, metode”, în *Șoimii Carpaților*, anul al 25-lea, nr. 226-227, Sibiu: Editura Asociațiunii „Astra”, 1935, p. 7.

10 *Ibidem*, p.122.

românesc”.¹¹ Însă ceea ce rămâne semnificativ este faptul că „șoimărismul, corespunzând unei nevoi reale, de mult simțită în sufletul poporului nostru – suntem mereu chemați în diferite sate pentru a organiza tineretul sub steagurile Șoimilor. Ei au devenit cei mai buni animatori și propagandiști ai Astrei, cu ale cărei scopuri se îmbină atât de frumos și de armonic tendințele lor de pregătire cetățenească, care țintește odată cu educația fizicului educația integrală, vizând ansamblul personalității”.¹² O parte integrantă și importantă a programului „Șoimilor” a constituit-o muzica românească. Astfel, profesorul Sava Golumba a organizat un cor din 50 de persoane, care s-a profilat pe interpretarea cântecelor românești cu specific popular. Pentru familiarizarea publicului românesc cu principiul șoimilor, președintele a ținut, în sala Teatrului Național din Cluj trei conferințe despre sistemul de educație fizică la sokoli. Aceste conferințe au avut un succes deosebit.¹³

De asemenea, teatrul a devenit astăzi cel mai gustat mijloc de propagandă culturală. Rolul său trebuia completat totdeauna prin conferințe explicative. La țară, în special, teatrul, jucat de săteni, avea mare influență morală, atât prin pregătirea lui, care este un prilej de colaborare intelectuală între cei tineri și cei mai în vârstă, cât și prin reprezentarea lui, „fiind forma cea mai impresionantă de exprimare a sentimentelor ce dorim să transplantăm în sufletul poporului”.¹⁴ În viitor, asociația își propunea două obiective importante și anume: realizarea spiritului frățesc între membrii asociației, realizarea programului în legătură cu organizarea și al doilea, stadionul. „După cum asociația Șoimii s-a născut ca o necesitate a vieții de azi, când organizarea tineretului trebuie să canalizeze toate aspirațiile lui spre un ideal național și social, în armonie cu toate facultățile individului, tot așa pentru organizație arena sportivă, gimnazeonul este o necesitate vitală unde să se desfășoare energiile, să fie îndrumate spre un scop mai înalt. De aceea nu putem încheia altcum decât cerând sprijinul moral și material al tuturor acelor cari privesc cu încredere această organizație. Îndreptări părintești, cu bunăvoință, contribuție, colaborare și mai ales străduinți de realizare, atât în domeniul intelectual, cât și moral”¹⁵.

De fapt, tocmai „aceasta este menirea Astrei după război: stimularea tineretului transilvănean, strângerea rândurilor lui ca să se dezvolte pe propriile sale terenuri. [...] Astra trebuie să grupeze în jurul ei tineret! Căci altfel, forțat, noul Ardeal se va rupe de cel vechiu. [...] Să revină deci Astra la vechia ei matcă. Cu un corectiv doar: înrolarea în rândurile ei a unui număr cât mai mare de tineret ardelean, care astfel să

11 Dr. I. Hațieganu, At. Popa, „Darea de seamă despre activitatea Subsecției de educație fizică și morală și a Asociațiunii «Șoimii Carpaților» din Cluj pe anul 1930”, în *Transilvania*, anul 62, nr. 1-8, ianuarie-august 1931, p. 46.

12 Dr. T. Spârchez, „Șoimii Carpaților”, în *Transilvania*, anul 65, nr. 1, ianuarie-februarie 1934, p. 27.

13 Iuliu Hațieganu, Atanasie Popa, *op.cit.*, p. 125.

14 Dr. T. Spârchez, *op.cit.*, p. 29.

15 I. Hațieganu, Atanasie Popa, *op.cit.*, p. 126.

poată lega opera celor vechi de aceea pe care înșiși o vor construi, să poată consuma tot prisosul lui de energie pe care n-o împiedică de a se dezvolta decât seceta unui organism cultural sprijinitor”.¹⁶

Programul Șoimilor Carpaților nu trebuie să fie unul foarte încărcat, stabilindu-se două zile pe săptămână pentru activitate. Educația fizică se face de preferință duminica după-masă, afară în aer liber, durata exercițiilor fiind de maxim o oră. Ele sunt urmate de jocuri distractive, fie cu mingea, fie fără sau de dansuri naționale. Fiecare membru al organizației trebuie să cunoască în afara exercițiilor de gimnastică și patru dansuri, și anume hora, sârba, ardeleana și mărioara. De asemenea, fiecare organizație trebuie să încerce să-și alcătuiască un cor. „Corul este una din manifestațiile care face mare plăcere sătenilor și care, în același timp, permite – ca și exercițiile de gimnastică – conlucrarea mai multor comune, dând rezultate impresionante atât pentru executați, cât și pentru auditori.”¹⁷ Organizația sărbătorește în mod solemn și obligatoriu câteva din zilele mari ale neamului, și anume 1 decembrie, 10 mai și 8 iunie. Pe lângă acestea se vor mai organiza, de două ori pe an și așa-numitele șoimiade, la care participă 8-10 sate dintr-o regiune. Însă, organizația șoimilor, pe lângă activitatea culturală propriu-zisă, trebuie să sprijine și fondarea de case culturale, biserici, școli ori alte realizări utile care privesc igiena satului. „Acestea vor rămâne pildă de muncă creatoare pentru generațiile viitoare”.¹⁸

Să urmărim câteva din realizările acestei noi creațiuni, de la înființarea sa și până la 14 iunie 1930. Din inițiativa lui Iuliu Moldovan „s-au început discuțiuni între membrii Secțiilor asupra acestei probleme noi pentru Astra și s-a cerut aprobarea Comitetului Central, pentru punerea în aplicare a unui program de muncă, ceea ce s-a și încuviințat. Astfel, s-a decis să se organizeze tineretul într-o asociație cu un program de educație fizică, în centrele mai importante din Ardeal, ca Sibiu, Brașov-ul și Clujul. În Cluj, Subsecția a pornit la răspândirea acestor năzuinți prin o serie de conferințe publice cari să trateze diferite aspecte ale educației fizice în viața națională, socială și intelectuală.

Spre exemplu, în sala prefecturii județului în lunile februarie și martie 1928, s-au ținut următoarele conferințe:

- Profesorul universitar dr. Nițescu, despre *Mașina umană*;
- Dr. I. Bologa, două conferințe despre *Istoria educației fizice din antichitate până azi*;
- At. Popa, *Educația fizică în legătură cu educația intelectuală și morală*;
- C. Tătaru, *Sisteme de educație fizică*.

Alături de aceste conferințe „care au avut un succes frumos, fiind ascultate de numeros public românesc”, s-au mai ținut consfătuiri cu intelectualii din oraș pentru a

16 Nicolae S. Ursu, „Astra și tineretul”, în *Progres și Cultură. Revistă pedagogică-socială-literară*, Târgu-Mureș: Tipografia „Ardeleana”, anul II, nr. 7, septembrie 1934, pp. 2-4.

17 T. Spârchez, „Program de activitate pentru organizațiile sătești ale «Șoimii Carpaților»”, în *Șoimii Carpaților*, anul al 25-lea, nr. 226-227, Sibiu: Editura Asociațiunii „Astra”, 1935, p. 22.

18 T. Spârchez, *op.cit.*, p. 25.

fixa timpul și felul de organizare a unei asociații de educație fizică și morală, în care să intre tineretul din toate straturile sociale. „Această asociație ar urmări educația integrală a individului din toate punctele de vedere.”¹⁹

Ca un rezultat al acestor consfătuiri, s-a hotărât înființarea acestei asociații sub numele de „Șoimii Carpaților”, care să-și înceapă activitatea în ziua de 1 decembrie 1928. Deja în primăvara și vara anului 1928 s-au precizat principiile de bază ale asociației și s-au întocmit Statutele și Regulamentul de către Iuliu Moldovan și Atanasie Popa. Evenimentele politice au chemat pe Iuliu Moldovan la îndatoriri mai înalte, așa că primele lucrări de organizare au suferit o amânare. Plecând inițiatorul acestei mișcări, lucrările au fost reluate și continuate cu o deosebită stăruință de către președintele Secției medicale și biopolitice dr. Iuliu Hațieganu. D-sa a continuat propaganda pentru lămurirea publicului, convocând și o întrunire pe ziua de 15 ianuarie 1929 în localul Secțiilor de la Ardealul, pentru a face primii pași de organizare. Consfătuirea a avut drept urmare o însuflețire și un îndemn pentru asociația „Șoimii Carpaților” pe care o doreau să o vadă la muncă cât mai curând. Astfel pregătită opinia publică s-au făcut formalitățile necesare pentru ca în baza Statutelor, asociația „Șoimii Carpaților” să fie recunoscută persoană morală și juridică, ceea ce s-a și realizat prin decizia Tribunalului Cluj Nr. 652 din 9 noiembrie 1929.

La o primă manifestare, s-a format o echipă de 24 tineri peste 18 ani, sub conducerea profesorului Simeon Ilieșu, pentru a face propagandă la sate și în oraș. Această echipă a luat parte la șezătorile organizate de despărțământul Cluj al „Astrei”, executând un program sportiv variat și cu un scop bine determinat. Această echipă a luat parte activă și la maialul brașovenilor, precum și la șezătorile organizate în Mănăștur și diferitele cartiere ale orașului. Această echipă a făcut numai sport și gimnastică și numai cu scop de propagandă. După acestea, s-au luat măsuri pentru constituirea asociației și recrutarea membrilor. S-a decis ca să se primească membri între 18-35 ani, șoimani, pentru a fi instruiți în vederea formării unui mănunchi de viitori conducători de unități, înscrierile începând din 15 ianuarie 1930 și prelungindu-se până în 15 martie 1930. Au fost primiți bărbați, femei de diferite profesii: medici, profesori, funcționari, tipografi, librari, industriași etc. Alături de membrii fondatori înscriși, și-au mai cerut înscrierea încă 200 persoane dintru care 130 bărbați și 70 femei. S-a constituit și un Consiliu de conducere din care fac parte ca și președinte Iuliu Hațieganu, iar ca membri: prof. dr. Iuliu Moldovan, prof. Alexandru Borza, prof.dr. Coriolan Tătaru, prof. Constantin Pavel, prof. Romulus Vuia, I. Nicoară, Simion Ilieșiu, Atanasie Popa, Ioana Gabor. Asociația și-a început activitatea la data de 17 februarie 1930, fixându-se 3 zile de lucru săptămânal. Astfel, în ziua de luni se organiza o conferință în legătură cu educația fizică, apoi dansuri naționale; în ziua de miercuri se desfășura gimnastică pentru bărbați, iar în ziua de joi, gimnastică pentru femei. Programa de lucru s-a îm-

19 „Raport despre activitatea subsecției de educație fizică și a asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj, pentru timpul de la înființare până la 14 Iunie 1930”, în *Transilvania*, anul 61, nr. 7-10, iulie-octombrie 1930, pp. 121-125.

părțit pe diferite specialități, pentru predarea cărora s-a făcut apel către intelectualii care erau interesați de aceste probleme, și care au răspuns cu multa căldură și devotament acestui apel. Astfel s-au fixat următoarele specialități la care au contribuit profesorii și medicii menționați mai jos.

- Educația fizică practică: Raina Dr. Mateescu, Simion Ilieșiu și Andrei Chiuhan profesori de educație fizică.
- Psihologie: Dr. Liviu Rusu, conferențiar universitar.
- Organizație: Atanasie Popa, profesor secundar.
- Istoria națională: Ioan Chinezu, profesor secundar.
- Muzică: Sava Golumba, profesor secundar.
- Educație sufletească: preot Ion Agârbiceanu, protopop unit și Fabius Curea, preot ortodox.
- Igiena educației fizice: Dr. Iuliu Hațieganu, profesor universitar și Dr. Leon Daniello, docent universitar.
- Primul ajutor: Dr. Alexandru Pop conferențiar universitar.

În fiecare zi de luni s-au susținut conferințe, cum ar fi: I. Hațieganu, *Din problemele educației fizice*, Liviu Rusu, *Aspectul psihologic al educației fizice*, I. Chinezu, *Latinitatea noastră ca factor de educație națională*, Iuliu Hațieganu, *Igiena educației fizice*, Liviu Rusu, *Aspectul psihologic al educației fizice*, I. Hațieganu, *Gimnastică, sport, atletică*, I. Agârbiceanu, protopop, *Exercițiul spiritului*, Liviu Rusu, *Aspectul psihologic al educației fizice*, Patriciu Curea, *Raportul între educația religioasă și educația fizică*, L. Daniello, *Însemnătatea respirației în legătură cu educația fizică*, Liviu Rusu, *Problema jocului în educația fizică*, Alexandru Pop, *Primul ajutor în diferite accidente*.²⁰

Un efort deosebit, cu rezultate evidente, au desfășurat profesorii de educație fizică, Raina Dr. Mateescu la femei, iar Simion Ilieșiu și Andrei Chiuhan la bărbați. Orelle s-au ținut în mod regulat, ședința durând 2-3 ore. O parte integrantă și importantă a programului Șoimilor este muzica românească. Profesorul Sava Golumba, încă din toamnă, a organizat un cor din aproape 50 persoane în cadrul șoimilor, instruind cântece populare, artistice românești. Ședințele de gimnastică s-au ținut în sala de gimnastică a școlii superioare de comerț, pusă la dispoziție de către Comitetul școlar al școlii în frunte cu directorul Ion Gherghel și Alexandru Ionescu. Sala este întreținută în condiții foarte bune, suportând toate cheltuielile de îngrijire și amenajare. Pentru înzestrarea săli cu aparatele cele mai perfecționate s-au făcut lucrări în valoare de 80.000 lei, procurându-se numeroase aparate pentru diferite sisteme de gimnastică suedeză, germană etc. O completare și o necesitate igienică a gimnasticii este baia. S-au făcut instalații de dușuri și baie în valoare de cea 90.000 Lei, așa că sala corespundea tuturor cerințelor moderne de educație fizică.²¹

20 „Raport despre activitatea subsecției de educație fizică și a asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj”, pp. 121-125.

21 *Ibidem*.

În data de 25 februarie a început vizita medicală prescrisă de Statute și a ținut până la 4 Aprilie. Vizita a fost făcută la Clinica medicală de către medicul asociat dr. Liviu Telia, ajutat și de alți medici ai clinicii și de dr. Măria Bulgaru, întocmind fișele medicale individuale ale membrilor vizitați. În baza acestor examinări șoimării și șoimanelor au fost repartizate în unități, formație de ceată, grupă și centurie, ținându-se seama de indiciile fiziologice, arătate de examen. Hotărându-se participarea la defilarea din 10 mai 1930, a fost o problemă de actualitate a reprezentat-o alegerea uniformei festive a asociației. O comisiune compusă din Constantin Pavel, directorul general al Operei și Teatrului Național, dr. R. Vuia, directorul Muzeului etnografic și Gh. Bujoreanu, asistent universitar, au examinat diferite costume românești și astfel s-a adoptat pentru bărbați cămașa-tricou albă cu broderie neagră la gât și mâneci, centura neagră, pantaloni albi cu broderie neagră, pe lături motiv românesc și pantofi albi. Pentru femei la propunerea d-nei Raina dr. Mateescu cămașa albă cu același motiv românesc negru, cordon negru, pantofi albi.

Prin eforturile președintelui Hațieganu, „Șoimii Carpaților” au intrat în posesia unui teren mare de 15 jugăre în apropierea orașului Cluj, lângă Parcul Mihai pentru arena sportivă a asociației. Alături de sala de gimnastică arena sportivă va fi cel mai bun mijloc de educație fizică și de cultivarea tuturor forțelor și va trebui să căutăm prilejul de a găsi mijloacele de realizare ale acestui ideal educativ. Pe acest teren să se ridice un stadion mare, localuri potrivite, bine înzestrate, arene pentru diferitele categorii de membri, așa ca aici să fie un puls al vieții sănătoase și românești. Pentru familiarizarea publicului românesc cu principiul șoimilor, același președinte a ținut în sala Teatrului Național din Cluj, trei conferințe despre sistemul de educație fizică la sokoli. A mai ținut Iuliu Hațieganu și o conferință la Societatea asistenților universitari despre *Rolul medicului în educația fizică*. Tot în cadrul programului de activitate a Subsecției s-a tipărit cartea *Sportul la Eleni*, o antologie alcătuită de către Steian Bezdechi din scriitorii antici, cari ne dă o imagine clară despre gradul înalt al culturii fizice în Grecia antică.

Asociația a fost invitată de către sokolii cehoslovaci din Uzhorod să participe la serbările aniversare, ce au avut loc între 8 și 9 iunie 1930. Asociația a luat parte printr-o delegație de 27 membri, conduși de președinte, luând parte activă în programul serbărilor.

Pentru viitor asociația își propuse „două gânduri mari: realizarea spiritului frățesc între membrii asociației, realizarea programului în legătură cu organizarea, și al doilea gând: stadionul. După cum asociația Șoimii s-a născut ca o necesitate a vieții de azi, când organizarea tineretului trebuie să canalizeze toate aspirațiunile lui spre un ideal național și social, în armonie cu toate facultățile individului, tot așa pentru organizație arena sportivă, gimnazeonul este o necesitate vitală unde să se desfășoare energiile, să fie îndrumate spre un scop mai înalt. Da aceea, nu putem încheia altcum decât cerând sprijinul moral și material al tuturor acelor care privesc cu încredere această tânără organizație, îndreptări părintești cu bunăvoință, contribuție, colaborare și, mai ales, străduinți de realizare, atât în domeniul intelectual, cât și cel moral. Facem un călduros

apel către cei care conduc treburile statului, instituțiile de stat și financiare și mai ales către intelectualitatea noastră să se ralieze la eforturile asociației în ajungerea scopurilor ei atât sufletești cât și materiale, să avem cât mai curând o asociație de armonizare a educației fizice, intelectuală și morală deoparte, de ajuta mijlocul indispensabil: arena sportivă”.²² Raportul a fost semnat de Dr. Iuliu Hațieganu, în calitate de președinte și de Atanasie Popa, în calitate de secretar, la 14 iulie 1930.

Să încercăm să urmărim în continuare, desigur în linii foarte generale, care au fost principalele acțiuni ale „Șoimilor Carpaților”, în intervalul iunie 1930 și până la sfârșitul aceleiași luni din anul 1931.

După vizita din luna mai 1930, la Uzhorod (Cehoslovacia), asociația a luat parte la marile serbări ale Sokolilor iugoslavi, ținute la Belgrad, în intervalul 28-29 iunie 1930. Asociația și-a dat tributul ei, organizând pe neașteptate un admirabil festival de seară la Teatrul Național, la care a asistat M.S. Regele Alexandru cu M. S. Regina Mărioara, cu înalții demnitari ai statului și numeros public. „Festivalul a avut un succes desăvârșit. Șoimii noștri au arătat elanul, stăruința românească și dragostea de neam”. Drept semn al mulțumirii M.S. Regele a decorat cu ordinele „Sf. Sava” pe Iuliu Hațieganu și pe profesorul Sava Golumba, dirigintele corului. Șoimii au luat parte și la defilarea pe străzile Belgradului și au asistat la serbările sportive de pe stadion. Alături de cei de la Cluj au participat atunci și Șoimii României, organizație bănățeană din Sânicolaul Mare, care a și fost de altfel încadrată în „Șoimii Carpaților”. La Belgrad au luat parte 80 de Șoimi, 40 de coriști și 10-15 asistenți, sub conducerea Președintelui, Dr. I. Hațieganu, a Prefectului Dr. L. Rusu, a profesorilor S. Uieșiu, Sava Golumba și A. Chintian. Pe durata vacanței unii membri, parte din inițiativa asociației, parte din inițiativă proprie, au participat la tabăra de vară al O.N.E.F.-ului la Tekirghiol, luând parte și la concursul de înot. Alți membri au întreprins excursii în munți. Pentru serbările aniversare, de 10 ani, ale Universității din Cluj, ținute sub înaltul patronaj al M.S. Regele Carol II și Șoimii au avut partea lor de contribuție. „Serbările au decurs într-o atmosferă de mare praznic și cu un entuziasm de nedescris. La Universitate, la Arenă, la Teatru, peste tot a fost bucurie la acest praznic”.²³ La Arenă Șoimii au executat un scurt program și au defilat alături de celelalte societăți sportive din Cluj.

Cu prilejul vizitei profesorului Faure, Șoimii au organizat un festival, la Căminul studentesc „Avram Iancu”, cu program muzical și dansuri. De asemenea, a căutat să contribuie la ridicarea nivelului serbărilor naționale prin participarea activă, în zilele de 24 ianuarie și 10 mai, contribuind cu momente sportive, muzicale și dansuri la festivalurile organizate la Teatrul Național. De asemenea, „Șoimii” au dat concursul și Despărțământului Astrei Cluj, ieșind la sate, în special echipa de dansuri, condusă de Ilie Olteanu și corul. S-a făcut și o legătură cu cercul cultural al „Astrei” din Feleac, în

22 *Ibidem.*

23 „Darea de seamă despre activitatea Subsecției de educație fizică și morală și a Asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj, pe anul 1930/1931”, în *Transilvania*, anul 62, nr. 1-8, ianuarie-august 1931, pp. 41-46.

vederea organizării unei unități de șoimi în această comună, aleasă de Despărțământ, pentru un cerc cultural model. La fel, în această perioadă, s-a încercat să se organizeze o unitate și la Năsăud, alături de unitățile din Sighet și Sibiu.

Pentru realizarea unui „postulat artistic și cultural”, din inițiativa lui Sava Golumba s-a organizat și fanfara Asociației, procurându-se instrumente în valoare de 80.000 Lei. „Dorim ca fanfara să fie mijloc de popularizare, nu numai a cântecelor și dansurilor românești, dar mai ales de a avea o muzică proprie, nefiind nevoiți a apela la concursul altora”.²⁴ Tot Sava Golumba a organizat și o orchestră simfonică, cu colaborarea unor valoroase forțe muzicale, alături de membri ai asociației. Corul a continuat cu învățarea numeroaselor cântece. Odată pe săptămână s-a ținut oră de gimnastică, iar în zilele de luni conferințe. Conferințele au fost ținute de către Iuliu Hațieganu, vorbind despre valorile sportului, raționalizarea lui și organizarea Asociațiilor de educație fizică; L. Teliu, despre bolile de inimă, provocate de exagerările sportului; L. Rusu, despre disciplină; At. Popa, despre principiile asociației și calitățile conducătorului de unitate; L. Faur, despre sisteme gimnastice și, în special, gimnastica suedeză.

Odată pe săptămână s-au mai învățat:

- dansuri naționale, instruite de Ilie Olteanu;
- gimnastică la aparate, instructor Albiu Morariu;
- scrima, în două grupe, instruită de D. Deheleanu, I. Boldor și Virgil Ludu.
- box, instructor I. Boldor.
- sky, sub conducerea și instrucția L. Faur.

Asociația a fost, prin activitatea sa, „un bun mijloc de propagandă pentru educația fizică și pentru cultivarea sporturilor. Mulțimea cererilor de înscriere este o indicație că tinerimea noastră caută un mijloc de instruire și afirmare, caută un mediu familiar românesc”.²⁵

Cu toate acestea frecvența n-a fost mulțumitoare, dimpotrivă chiar în lunile mai și iunie a fost slabă, fie din pricina examenelor, fie din lipsa de stăruință și de voință. În fața acestor deficiențe, s-a stabilit ca asociația să renunțe la organizarea unităților mici între anii 3-17, urmând ca cercetășia să se ocupe de aceste categorii, iar Șoimii cu cei de la 17 ani în sus. Însă această renunțare, chiar și temporară, nu dă posibilitatea creării spiritului familiar pe care asociația vrea să-l introducă și cultive. O altă problemă care rămăsese de actualitate era aceea a terenului „Ni s-a dat prin comitetul agrar județean, dar s-a luat din nou pentru Academia de Agricultură. Avem nădejdea că terenul promis să fie în posesiunea noastră cât mai curând, fiind un mijloc indispensabil de instrucție și de practică”.²⁶ În cursul anului s-au organizat și unitățile din Sibiu, sub conducerea medicului L. Ionașiu și la Sighet, sub conducerea medicului V. Ilea. În ziua de 21 iunie o delegație de 19 șoimari a luat parte la serbările organizate de asociația „Șoimii României” din Sânicolaul-Mare Banat, cu participarea Sokolilor din Becicheru

24 *Ibidem.*

25 *Ibidem.*

26 *Ibidem.*

mare și Chichinda, cu un program sportiv atât pe arena sportivă „Banatul”, cât și la Teatrul Național din Timișoara. Membrii au executat exerciții de gimnastică la aparate, iar At. Popa a ținut o conferință despre scopurile și organizarea asociației. Serbările de la Timișoara au avut un succes moral desăvârșit. S-a hotărât ca asociația din Banat să fuzioneze cu asociația noastră, împlinindu-se un vechi obiectiv al ambelor societăți. „Această fuziune va realiza o unitate de scopuri și de mijloace, ceea ce va contribui la întărirea și răspândirea ideilor de la baza asociației „Șoimii Carpaților”.²⁷

Ce a reușit să realizeze această asociație în primii doi ani de activitate? După doi ani de activitate, în al treilea an problemele de organizare sunt la fel de actuale. După experiența anului trecut, când și-au cerut înscrierea 1.000 de persoane, cu dorința de a lucra, dar nu cu deplina hotărâre de muncă activă, pentru anul acesta Asociația a luat hotărârea să nu se mai facă înscrieri numeroase de membri noi și să se reducă cât mai mult numărul membrilor activi. Restricțiile au fost în folosul Asociației, fiindcă prin înscrieri au intrat alături de cei vechi și persoane cari se pot identifica cu scopurile Asociației și cu mijloacele de activitate. Importanța înființării unităților de Șoimi la sate „o demonstrează în de ajuns Șoimii de la Aghireș. Satele din jurul Clujului nu s-au bucurat de o educație românească mulțumitoare sub stăpânirea maghiară. Cântecul și dansurile românești erau în completă dispariție, iar de port nici nu se mai poate vorbi, a fost cu totul necunoscut. Șoimii, datorită conducătorilor înțelegători și devotați, au schimbat mentalitatea, atitudinea și au creat un curent viu de manifestare românească a populației românești din comună. La șezătorile Șoimilor s-au dansat numai dansuri românești, pe cari le-au învățat prin șoimani și șoimane și ceilalți din comună. Faptul are o importanță deosebită, având de luptat cu tradiții și obiceiuri străine de tradițiile și obiceiurile românești”.²⁸

În anul de activitate 1932-1933, Asociația „Șoimii Carpaților” împlinea patru ani de activitate. „Ani grei în munca pentru cultivarea cât mai intensă a conștiinței și a vieții românești în atmosfera de după război, care încă nu s-a curățit de răutățile și slăbiciunile răspândite în urma lui. Evenimentele politice din Țară și străinătate, când dușmanii din afară caută să ne slăbească unitatea, când ni se contestă dreptul nostru de stăpânire pe aceste locuri românești, fără îndoială, că societății îi vine îndatorirea să reacționeze, să facă luminarea poporului, să pregătească conștiința românească pentru sacrificiul ce ni s-ar cere, azi, când criza economică, peste criza morală, care începuse mai de vreme, nu dă posibilitate Statului de a lucra cum ar dori. Azi societățile culturale au îndatorirea de a lucra cu mai multă intensitate, de a fi într-o măsură cât mai mare spre a ajuta conducerii Țării, pentru a menține neștirbit patrimoniul național, câștigat cu atâtea jertfe”.²⁹

27 *Ibidem.*

28 Dr. I. Hațieganu, „Darea de seamă despre activitatea Asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj, pe anul de activitate 1931-1932”, în *Transilvania*, anul 63, nr. 1-8, ianuarie-august 1932, pp. 38-40.

29 „Darea de seamă despre activitatea Asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj, pe anul de acti-

În sânul asociației s-au tratat probleme de ideologie, de programă, de organizare, de acționare în spirit românesc pentru întărirea conștiinței și demnității de neam. Față de stările sociale și politice din Ardeal, „ideea Șoimilor a fost ceva necesar și binevenit”.³⁰ Preocupările principale ale acestui an, supus analizei noastre, au fost realizări în toate direcțiile. S-a hotărât ca anul de activitate să înceapă de la 1 octombrie pentru membri vechi, iar înscrierile să se facă până la 1 noiembrie, urmând ca serbarea de deschidere să aibă loc la 26 octombrie. Pentru o distribuție a muncii au fost organizate câteva comisii: medico-sportivă, comisia de disciplină, prezidate de Iuliu Hațieganu, președintele asociației, de organizare, prezidată de Atanasie Popa, secretarul secției de educație fizică, comisia juridică prezidată de Dr. Pompeiu Fărcașu, comisia de igienă, prezidată de Dr. Liviu Telia și comisia de presă, prezidată de Dr. I. Todea. În aceste comisii s-au discutat chestiuni speciale, comisia de organizare a întocmit planul de lucru, a organizat serbările, festivalurile, comisia juridică a făcut o nouă redactare a Statutelor, iar cea medicală a discutat măsurile privitoare la examenul medical, a studiat probleme medicale în legătură cu educația fizică. Încă din cursul lunii octombrie 1932 s-a întocmit un program pentru instrucția căpitanilor, conducători de unități. Au fost declarați în acest grad șoimanii: Arnăuț Ionel, Bodeanu Eremia, Daina Vasile, Dr. German Alexandru, Lupea Ion, Morariu Albin, Dr. Spornic Liviu. La înscrieri „s-a căutat ca să fie primit un număr mai redus și cu suficiente garanții de cuvânt și disciplină. Au fost înscriși la 250 șoimani și șoimane, între cari și 35 elevi de la atelierele C.F.R. din Cluj, conform înțelegerii avute cu directorul inginer Ostrogovich. Șoimii urmăresc educația românească a tuturor claselor sociale, acești noi membri au fost bine veniți și cu toate greutățile de ordin administrativ unii dintre acești elevi au profitat de ideile și educația ce se face în cadrul Asociației”³¹. Cei înscriși au fost repartizați în grupe, inclusiv corul și orchestra, în fruntea fiecărei grupe a fost designat un căpitan.

S-a decis ca exercițiile gimnastice să fie obligatorii pentru toți membri asociației, astfel că au fost fixate ședințe și pentru membri corului și ai fanfarei. Corul și fanfara în acest an a învățat piese noi. S-a menținut și grupa de gimnastică la aparate, instruită de Albin Morariu, iar Ionel Arnăutu a continuat cu un antrenament asiduu pentru gimnastică de forță și rezistență. S-a făcut și scrimă, de către N. Dejeleanu, ajutat de Dr. Rusu. Dansurile naționale au fost instruite de Dr. I. Olteanu. Pentru educația intelectuală și sufletească s-au organizat conferințe, cu participarea publicului larg. Dintre acestea, putem menționa:

- Ioan Chinezu despre *Viața și opera lui B.P. Hașdeu*;
- Ioan Breazu despre *Nicolae Bălcescu ca erou*;
- Alma Mohora Popovici despre *Măria A. Jiosetti*;
- I. Hațieganu, *Generații vechi și generații noi*;
- At. Popa, *Societatea și problemele actuale*;

vitate 1932-1933”, în *Transilvania*, anul 64, nr. 1-12, ianuarie-decembrie 1933, pp. 62-72.

30 *Ibidem*.

31 *Ibidem*.

- Iuliu Hațieganu, *Generația tânără în alte țări*;
- Iuliu Hațieganu, *Generația tânără din România*;
- Iuliu Hațieganu, *Idealul noii generații*.

Alături de aceste conferințe, asociația a organizat sau a luat parte la următoarele festivaluri:

- Deschiderea festivă a noului an de activitate;
- S-a organizat o seară de cunoștință cu dans, la care au participat membri și alți invitați.
- S-a organizat un festival muzical sportiv, foarte bine reușit, cu inovații programatice, executându-se gimnastică de ansamblu, gimnastică estetică, gimnastică ritmică, scrimă, tablouri și coruri;
- S-a organizat o șezătoare culturală la atelierele C.F.R., cu coruri și gimnastică;
- La Arena sportivă s-a organizat un festival sportiv în onoarea membrilor Congresului național de tuberculoză, ținut sub președinția lui I. Hațieganu, la care a participat și D.R. Ioanițescu, Ministrul Muncii. La recepție corul șoimilor și grupa de dans au susținut un program potrivit;
- O delegație de 16 membri au luat parte la serbările jubiliare sportive, la București, în prezența M.S. Regelui Carol II-lea, executându-se exerciții libere și gimnastică la aparate.³²

Trebuie să amintim și câteva din cele mai importante momente din activitatea desfășurată la sate. Prima unitate sătească s-a înființat în anul trecut la Aghireș, sub conducerea lui I. Morariu, notar cercual, V.I. Călugăru, învățător-director și Gabriela Pop, învățătoare. Această unitate a organizat șezători numeroase, de două ori pe săptămână, a organizat festivaluri în comună și șezători în comunele din jur, la Nadăș, Gârbău și Ticu-Colonie. Numărul membrilor a ajuns la aproximativ 60. Unitatea de la Chinteni, sub conducerea lui Victor Nicoară, învățător și Ștefan Benghea, a organizat un festival teatral, piesa a fost reprezentată și la Deiuș și Vechea, precum și la Teatrul Național din Cluj. Unitatea din Feleac, sub conducerea preotului Nicolae Nicoară și Septimiu Pop, sub-notar, a organizat cea mai numeroasă unitate cu feciori voinici și bine făcuți. Au luat parte la 10 Mai cu 220 de membri din cei aproape 250 pe cari îi are. Unitatea de la Suceag, se află sub conducerea preotului Victor Pop și Vasile Trifu, și Vasile Aștilean. A organizat numeroase șezători în sat, precum și în comunele Berind și Mihăiești, în prima zi de Rusalii. S-a introdus portul, cântecul și dansul românesc în acest sat, în care Români nu sunt în mare majoritate. Unitatea din Mociu, sub conducerea lui Emil Mureșianu, consilier la Curtea de Apel și V. Pătrășcanu, „au lucrat în timp relativ scurt așa de bine că s-au prezentat cât se poate de frumos la festivalul de 10 mai.”³³ Unitatea din Mănăstireni, sub conducerea preotului A. Cosma, a medicului Septimiu Rusu și învățătorilor locali, a organizat șezători în comună. Unitatea din

³² *Ibidem.*

³³ *Ibidem.*

Baciu, sub conducerea lui Ilie Blaga, Timotei P. Vâlcov, ajutați și de alți intelectuali, au organizat o fanfară, și au construit o scenă. Această unitate numără 51 de membri. În curs de organizare se afla la acea dată unitatea de la Sâncraiu Almașului, unde cărturarii satului muncesc mult pentru ridicarea satului. „Cereri de organizare ne vin din multe comune, dovadă că satele doresc o muncă culturală, se deșteaptă la o conștiință de neam și trebuie ca acest curent să fie alimentat cât mai inteligent, și cu foloase reale pentru binele satului și a Țării”.³⁴ Alături de aceste unități din județul Cluj se lucrează cu spor la Sighet, sub conducerea lui medicului V. Ilea, fost prefect, care are și o unitate sătească la Călinești. De asemenea, munca de organizare este realizată la Sibiu sub conducerea medicului Dr. L. Ionașiu, unde Șoimii, au organizat un festival sportiv. La fel se lucrează la Brașov sub conducerea doctorului I. Căliman, președintele despărțământului local. „Asociația noastră stă într-o colaborare strânsă cu alte asociații similare cu cercetășia pentru tinerii până la 18 ani și cu celelalte societăți culturale. Având de înalt Patron pe însuși M.S. Regele Carol II, Voevodul culturii românești, nădăjduim că vom putea să realizăm tot mai mult în munca noastră pentru întărirea conștiinței naționale, să fim un bun sprijin al Tronului și să fim ostași de veghe, ca virtuțile străbune să fie cultivate, întărite și răspândite”.³⁵

Mai târziu, după patru ani de activitate (1929-1932), se constată că „Șoimii au împlinit patru ani de viață. Ani grei în munca pentru cultivarea cât mai intensă a conștiinței și a vieții românești în atmosfera de după război, care încă nu s-a curățit de răutățile și de slăbiciunile răspândite în urma lui. [...] Școala oficială nu putea să facă o educație națională cum ar fi cerut spiritul vremii, fiindcă clasele erau populate și cu elevi de alt neam. Singură cercetășia se ocupa cu educația tineretului dar nici aici nu era deplină omogenitate românească în cadrul unei unități, iar activitatea nu era coordonată, se muncea după tradiție și după însuflețirea și priceperea comandanților, mai ales că Cercetășia a lucrat mai mult la orașe, la sate nu putea pătrunde așa ușor. Între astfel de împrejurări era o necesitate națională organizarea și îndrumarea tineretului de la vârsta fragedă și până la deplina maturitate”.³⁶

Și mai prezentăm în continuare raportul asupra activității asociației în intervalul 1934-1935. A fost o perioadă în care „ideologia șoimărească a prins rădăcini adânci în sufletul țăranilor”.³⁷ Mai mult decât atât, introducerea acestei organizații și la sate marchează o nouă etapă în dezvoltarea culturală a țăranilor. Toate organizațiile sătești au dezvoltat programul schițat de centru: conferințe, lecturi, teatru, dansuri naționale, costumul național obligatoriu pentru fiecare membru. S-au făcut exerciții de gimnas-

34 *Ibidem.*

35 *Ibidem.*

36 Dr. I. Hațieganu, „Dare de seamă despre activitatea Asociației «Șoimii Carpaților» din Cluj”, pp. 62-63.

37 *Idem*, „Raport asupra activității Secției de Educație Fizică a «Astrei», «Șoimii Carpaților» pe anul 1934-1935”, în *Transilvania*, anul 66, nr. 3, mai-iunie 1935, pp. 141-144.

tică. În fiecare din aceste comune existau coruri țărănești. Nu a lipsit nici conținutul religios, pentru „a le da educație integrală”.³⁸ Aproape în toate comunele „șoimii” au format coruri bisericești. Fiecare organizație putea fi considerată ca un nucleu cultural. Prin propaganda activă, țăranul nu mai era un simplu spectator, ci el lua parte efectiv la toate manifestările, simțindu-se răspunzător pentru reușita serbărilor. „Activitatea noastră își datorește succesul mai ales entuziasmului cu care se lucrează în general, entuziasm, bazat pe credință în binele răspândit din organizațiile noastre. Avem convingerea deplină că Astra-Șoimii Carpaților oferă un cadru prielnic de a pregăti elemente viguroase, sănătoase, conștiente și utile țării”.³⁹ Însă, dacă în Franța, Germania, Anglia și Statele Unite, ideile eugeniste s-au referit la crize observate în dezvoltarea unor populații care aveau deja un sentiment al identității naționale bine definit⁴⁰, eugenistii români din spațiul transilvănean de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX au depus eforturi pentru clarificarea identității naționale și pentru trasaarea aspectelor specifice ale națiunii române încă în prag de constituire. O altă diferență semnificativă dintre modul în care mișcarea eugenistă s-a dezvoltat în România în comparație cu țările vestice constă în faptul că aici a lipsit industrializarea. În timp ce eugenistii din Anglia, Statele Unite și Germania și-au construit discursurile despre reformă în jurul unei retorici a crizei legate de costurile înspăimântătoare ale industrializării, eugenistii români au avut în centrul preocupărilor economia rurală, agricolă. De aceea, atenția acestora a fost îndreptată preponderent asupra zonelor rurale, cu specificul și necesitățile sale legate de gradul de cultură și civilizație, de normele elementare de igienă, de asigurarea unei minime asistențe medicale, de îmbunătățirea condiției femeii și a copiilor ca garanți ai vigorii viitoarei națiuni. „Ca să scăpăm de falimentul inteligenței și al inimii pe cât mai mulți, la aceasta este chemată Astra noastră. [...] E vorba aici de o luptă, de o cruciadă, care încearcă, cu vizirul deschis, să purifice atmosfera statului și ca statului să i se poată reda cetățenii conștii de chemarea lor, cetățeni, cari vreau ridicarea maselor, ca ele să fie mature; cetățeni, cari lămuresc problemele cardinale, vitale, în mijlocul intelectualilor, dându-le, pe lângă aceste probleme, și nutremânt sănătos, întremător, beletristic, economic, muzical. E vorba să se dea aceste directive viabile cetățenilor patriei acesteia, pentru ca ea să poată prospera, spre binele comun. Cine privește astfel problemele Astei – și ele nu pot fi privite altfel! – acela va înțelege de ce mare însemnătate este și în zilele noastre vechea Astră; cu tradiția ei de bun simț; ca nimbul ei de păstrătoare a moștenirii lui Șaguna, unui Barițiu, unui Timotei Cipariu; cu proclamarea unui Treuga Dei între confesiunile românilor și între partidele politice, la masa verde a societății; cu prestigiul ei de cea mai veche societate culturală românească din Ardeal și Banat. [...] Adevărul – adevărilor în privința

38 *Ibidem.*

39 *Ibidem.*

40 Maria Bucur, *Eugenie și modernizare în România interbelică*, trad. Raluca Popa, Iași: Editura Polirom, 2005, p. 35.

Astrei acesta este: dacă înflorește Astra îi merge bine statului nostru, dacă Astra tânjește, nici statul nostru nu poate prospera, fiindcă cetățenii lui nu pot fi destul de bine îndrumați pentru ca să ajungă conștii de chemarea lor”.⁴¹

Pentru anul de activitate 1934-1935, se constată că Secția de Educație Fizică a Astrei și-a continuat cu aceeași intensitate activitatea din anii trecuți. Mai precis, în acest interval (1934-1935) s-au creat zece organizații de șoimi în județul Cluj, și anume, în comunele: Ciucea, Așchileul mic, Berind, Coruj, Călățele, Chirea, Someșul rece, Borșa, Vultureni, Suat și Iara. Împreună cu organizațiile mai vechi, rezultau un total de 30 de comune care beneficiau de astfel de organizații în județul Cluj, „cari lucrează sistematic după programul de educație integrală, întregit de Astra Secția Medicală și Biopolitică, Despărțământul Cluj”.⁴² Organizațiile șoimărești nu s-au limitat numai la o activitate îngrădită în sfera satului, ci au organizat mici turnee culturale cu program de teatru, dans, cor, gimnastică în satele din jur, ajungând până la 20 kilometri depărtare, „dovedind prin propagandă activă că înțeleg ideologia noastră de sănătate, disciplină și conștiință națională”.⁴³ Aceste turnee „trezesc în primul rând ambiția satului, care pornește în turneu, apoi trezește interesul satelor prin care trec până în comuna unde desfășurarea programului executat de săteni este nespus de instructiv și sugestiv”.⁴⁴ Ceea ce a realizat profesorul Hațieganu în adevăr era ceva deosebit. Nu peste mult Clujul va vedea deschizându-se porțile celei mai frumoase Arene sportive din țară. „Aci tineretul de la oraș, ca și de la sate, va putea face educație fizică în cele mai bune condiții oferite de tehnica și organizarea modernă a sportului. Această arenă va fi focarul principal, unde se vor forma și de unde vor porni cei mai aleși îndrumători de mâine, în crezul „șoimilor”.⁴⁵ Pentru anul 1937, s-a fixat un program minim de activitate obligatorie, care să cuprindă ședințe săptămânale de lectură, coruri, exerciții de gimnastică conferințe de religie, agricultură, disciplină, educație națională, turnee în satele vecine. De asemenea, s-a demarat tipărirea revistei „Șoimii Carpaților”, pentru conducătorii intelectuali și țărani. Cu ocazia vizitei M. S. Regelui la Cluj, la 13 iunie 1937, o parte a programei de la Arena sportivă a fost susținută de 3.000 șoimi din județul Cluj, Satu-Mare, Alba, Mureș, Sibiu și Someș. A cântat un cor mixt compus din 2.500 țărani, șoimi și șoimane. În ziua de 14 octombrie 1937, la serbările de la Alba Iulia, participă și defilează 5.000 șoimi săteni, în costume naționale. La toate serbările naționale organizațiile locale au susținut bogate și variate programe. La Crăciun și Anul nou organizațiile au umblat cu colinde și plugușorul. Pe lângă aceste manifestări, Șoimii au prestat muncă obștească pentru înfrumusețarea satelor. În județul Mureș sunt 63 organizații. La Reghin, sub conducerea d-lui Dr. Nicoară, s-a înființat o școală pentru comandanți. S-a

41 *Astra în anii de după război (1918-1928)*, Sibiu: Editura „Asociațiunii”, 1928, p. 71.

42 „Raport asupra activității Secției de Educație Fizică a «Astrei», «Șoimii Carpaților» pe anul 1934-1935”, în *Transilvania*, anul 66, nr. 3, mai-iunie 1936, pp. 140-143.

43 *Ibidem*.

44 *Ibidem*.

45 *Ibidem*.

scos o broșură cu îndatoririle șoimilor. Unele organizații au grădini model. Au plantat 10.000 puieti, și îngrijesc cimitirele satelor. În județul Alba sunt organizate 85 comune. Se dă o deosebită importanță educației fizice, participând la campionate, luând premii. În Sălaj sunt patru nuclee. În Hunedoara s-a organizat școală pentru conducători. Sunt înscriși la data respectivă, în organizațiile șoimănești din nouă județe 16.000 tineri”.⁴⁶

Printr-un decret din 7 octombrie 1937 organizația „Șoimii Carpaților” și Arcășiile din Bucovina au fost înglobate în „Straja Țării”, instituție cel avea drept comandant suprem pe regele Carol al II-lea. „Această podoabă a organizațiilor „Astrei”, condusă de tribunul ei dl Prof. Dr. Iuliu Hațieganu, secondat de secretarul general Dr. T. Spârchez și de un ales corp de comandanți și instructori și-a purtat și în acest an [1938-1939] cu vrednicie steagul, pe care strălucește deviza: „Disciplină, vigoare și conștiință națională”.⁴⁷ Activitatea ei, și pentru anul 1938-1939, se caracterizează prin unitate, realism și continuitate, principii care, au ajuns să fie aplicate în mod firesc, cu dragoste și entuziasm, asemenea unor virtuți înnăscute. Activitatea unităților a fost oprită în primăvară, din pricina evenimentelor internaționale, când un mare număr de comandanți și Șoimi au avut prilejul să răspundă apelului Patriei, al cărei cult este una din poruncile de temelie ale instituției. S-a pierdut astfel contactul cu satele, în perioada cea mai potrivită muncii șoimănești. Din această pricină nu s-au putut organiza în intervalul 1938-1939, șoimiade la înălțimea celor din anii trecuți. Lucrările la Parcul Sportiv „Regele Carol II” au progresat în mod simțitor. Bazinul de înot este terminat. Organizația din județul Cluj dispunea de 70 unități, împânzite pe întreaga suprafață a județului. Ea a comemorat la 1 decembrie, pe scena Teatrului Național din Cluj, ziua unirii Transilvaniei. S-au ținut cuvântări, s-au ascultat declamările artiștilor, dar s-a admirat mai ales corurile. De altfel muzica națională este nelipsită din programul unităților. Aproape toate dispun de coruri, cari cântă la serviciul divin, organizează serbări locale sau câte un mic turneu.⁴⁸

Un progres asemănător trebuie menționat și în cultivarea dansurilor naționale. Ele nu lipsesc din programul nici unui festival local sau de ansamblu. În județul Alba, activitatea șoimănească este concentrată în regiunea Munților Apuseni, unde, sub conducerea d-lui Ioan Popa, se contaminează sistematic toate comunele de nobilul lor ideal. S-a văzut, la congresul de la Abrud, de ce este în stare această organizație, care luptă cu greutățile enorme ale conformației geografice și ale lipsei de mijloace. În iarna trecută ea a creat școala țărănească de la Zlatna. În județ sunt în total 21 unități. O deosebită dezvoltare a luat activitatea șoimănească în județul Satu-Mare, sub conducerea lui Zeno Spârchez. Numărul unităților s-a urcat aici la 23. Munca în unități, pentru port, dans și cântec, pentru ridicarea de case naționale, este deosebit de prețioasă, în această regiune. În județul Someș existau 20 unități, conduse de Emil Precup, președintele despărțământului Gherla. În fruntea tuturor se așeza unitatea din Livada, care dispu-

46 *Transilvania*, anul 69, nr. 3-4, mai-august 1938, pp. 141-143.

47 „Activitatea despărțământelor”, în *Transilvania*, anul 70, nr. 4, iulie-august 1939, pp. 255-260.

48 *Ibidem*.

nea de un cor mixt, o fanfară și o echipă de dansuri naționale. Ea a efectuat turnee de propagandă în mai multe sate din județ. În județul Sibiu existau 10 unități conduse de Dr. Ionașiu. Ele au organizat o șoimiadă la Tălmăciu. Județul Turda avea în frunte unitatea de la Câmpia-Turzii, condusă de inginerul Floașiu. Ea dispunea de un cor bărbătesc care a luat premiul I la congresul de la București al Căminelor; a făcut deplasări în plasă, cu care prilej au fost întemeiate alte trei unități, și a dat un foarte reușit concert la Turda. Toți membrii unității au primit, în acest an, costume naționale. În județul Hunedoara existau câteva unități în curs de organizare, sub conducerea profesorului L. Sirca. În județul Târnava-Mare activau unitățile din Mediaș, Sighișoara și Dârlos. În județul Arad au luat ființă în acest interval două unități. A început propaganda și în județul Bihor. Astfel, ideea șoimărească a luat aripi tot mai îndrăznețe. Nu este președinte de despărțământ care să nu fi dorit acest lucru. „Când vom avea pretutindeni oamenii formați pentru realizarea ei, „Șoimii Carpaților” vor deveni piatra de temelie a „Astreii”.⁴⁹

Însă, în primăvara anului 1939, activitatea Șoimilor Carpaților pe fondul agravării situației internaționale ce dusesese și la mobilizări masive de trupe și pe teritoriul României. Însă, faptul cel mai dureros s-a produs după Dictatul de la Viena, din 30 august 1940, când patru din cele mai active cohorte, și anume Cluj, Mureș, Someș, Satu Mare, cu un total de 177 de unități dintr-o sumă de 208, au dispărut prin înglobarea respectivelor județe în teritoriul cedat Ungariei.⁵⁰ Spre deosebire de alte mișcări, ce au inclus educația fizică printre mijloacele de a-și împlini obiectivele sociale sau naționale mai largi, „Șoimii Carpaților” a apărut ca o modalitate de punere în practică a programului eugenic și biopolitic formulat în cadrul Asteii de grupul condus de Iuliu Moldovan. Statutul „Șoimilor Carpaților” interzicea admiterea elementelor considerate „stricătoare” pentru națiunea română, viciile și tarele fiind înțelese în termeni deopotrivă morali și medicali, dar întotdeauna în relație cu etnicitatea. În discursul rostit la 10 mai 1930, la prima apariție publică a Șoimilor Carpaților, Iuliu Hațieganu afirma clar obiectivele și modul de lucru: conlucrarea între instructorii de educație fizică, preoți, medici și învățători, pe direcția dictată de principiile biopolitice și urmărind pregătirea unui număr cât mai mare de bărbați și femei utili națiunii prin „vigoare integrală”. Hațieganu considera educația fizică a țăranilor ca pe un mod de a corecta și preveni efectele vătămătoare ale muncilor câmpului, și, totodată, ca pe un stimulent pentru munca de echipă. Gimnastica, sporturile asociate apărării naționale (scrimă și tir), sporturile de echipă, atletismul și turismul se regăseau în aproape orice program de educație în spiritul „culturii fizice”. În cazul Șoimilor Carpaților, dansurile populare, corurile, cursurile și prelegerile pentru săteni au completat acest program cu o dimensiune culturală și națională. Marile succese erau, la rândul lor, condiționate de festivalurile cultural-gimnastice țărănești organizate anual, în diferite localități tran-

49 *Ibidem.*

50 Valer Moga, «ASTRA» și societatea. 1918-1930, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2003, p. 283.

silvănene. În 1936, înainte ca „Șoimii” și „Șoimanele” să fie integrați în „Straja țării”, Ion Agârbiceanu considera că, la 75 de ani de la înființare, Astra continua să servească statul roman prin programul său biopolitic, transpus în realitate prin eforturile depuse de membrii săi pentru educarea țărânimii și prin contribuția lor la recuperarea și păstrarea portului, muzicii, dansului și tradițiilor populare românești.⁵¹ Ideologia „culturii fizice” ca instrument de transformare a lumii satului, a reprezentat expresia unei încercări de a adapta un element specific al vieții orășenești la nevoile unor pături cât mai largi ale populației. În același timp, dezbateră ce a însoțit inițiativa de acest fel arată că obiectivele modernizării erau privite în mod diferit, după cum se adresau lumii urbane sau celei rurale. Cea din urmă putea fi periclitată de progresele aceluiași proces de schimbare, în sensul distrugerii specificului național. Pentru a răspunde acestor provocări, o organizație privată, ca Astra, își putea integra activitățile cu cele ale uneia de stat, ca Serviciul Social. Spre final, să vedem cum caracteriza T. Spârchez „Șoimii Carpaților”, într-o prezentare făcută la 1934. „Subsecția de educație fizică a Astrei, numită „Șoimii Carpaților” se înglobează în mișcarea generală, ca o tendință firească a actualei stări de lucruri, privită în complexul ei. Șoimărismul este astăzi un curent puternic, care duce spre o nouă orientare, este un val de energie al tineretului, care a cuprins toate satele din jurul Clujului, punctul de plecare al organizației. Este semnificativ faptul că șoimărismul, corespunzând unei nevoi reale, de mult simțită în sufletul poporului nostru. [...] Până la înființarea lor, serbările Astrei erau, în cel mai rău caz, distracție pentru tineret și spectacol pentru cei mai în vârstă. Astăzi, ele sunt prilej de activitate personală a Șoimilor, prin care se face apel la sentimentul lor de răspundere, fiecare având partea sa de contribuție pentru reușita serbării. Pregătirea serbărilor însemnează nu numai pregătirea programului propriu-zis; ea este prilej de emoții puternice și o bună școală pentru dezvoltarea sentimentului de prietenie între țărani. Egoismul dispare, topit de căldura, care îl însuflețește pe toți deopotrivă pentru lucrul început. [...] Ceea ce atrage mult pe țăran în educația fizică organizată de Șoimi este faptul că ea îi dă tocmai ceea ce îi lipsește în munca câmpului:

1. Noutatea.
2. Mișcarea liberă, completă, în care toți mușchii lucrează armonios.
3. Elementul sportiv al jocului, în general, care îi dă prilejul să-și arate capacitatea, îl deșteaptă și satisface nevoia de emoție, spiritul de devotament.
4. Disciplina de ansamblu sub conducerea unui singur șef, care, chiar dacă nu are o valoare intrinsecă, pregătește pe individul pentru minunata disciplină individuală sufletească.

Dezvoltarea Șoimilor este legată de „manifestațiile Astrei, activitatea căreia a devenit astăzi mult mai cu înțeles pentru tineretul bine pregătit și nu vedem o organizație temeinică Șoimărească decât în cadrele Asociațiunei. Buzuindu-ne pe puterea de mun-

51 Bogdan Popa, „Cultura fizică: o ideologie a modernizării”, în *Cuvântul*, nr. 377, București, noiembrie 2008.

că a conducătorilor, prevedem, judecând după avântul pe care l-a luat organizația în ultimul timp, o înflorire a Șoimărismului, plină de nădejdi pentru poporul român”.⁵²

Referindu-se la „Șoimii Carpaților”, profesorul Octavian Fodor – urmașul la Catedra Clinicii Medicale III a profesorului dr. Iuliu Hațieganu – spunea: „Cine n-a văzut șoimiadele de la Abrud, Topa Mică, sau din alte locuri nu-și poate imagina în plinătatea ei dorința de instruire a țăranilor de atunci, inteligența și iscusința lor. Aceștia, în splendidele lor costume, au stârnit entuziasmul și uimirea marilor orașe, la Belgrad și la Praga, unde-i purta Hațieganu sigur de ei. Când i-au văzut cum s-au prezentat cu jocuri și exerciții fizice, mulți n-au vrut să creadă că sunt țărani, până când nu le-au privit palmele bătătorite, cu amprentele trudei lor”.⁵³ Și încheiem cu caracterizarea făcută în 1938 de către Vasile Călugăru pentru care „Șoim însemnează un român sănătos, moral gata oricând să jertfească totul și viața chiar pentru binele neamului. Șoimul este cetățeanul soldat în serviciul familiei, școlii, neamului, țării și Regelui. Șoimul este un străjer al Țării, Regelui și a neamului care oferă toată puterea sa, toată viața sa pentru Rege, Neam și Țară”.⁵⁴ În conștiința promotorilor mișcării vigoarea fizică și morală asigurau eternitatea neamului, conștiința națională și, nu în ultimul rând, disciplina, adică forța ce transformă libertatea în putere și valorifică energiile naționale.

52 T. Spârchez, *Șoimii Carpaților*, pp. 26-30.

53 Octavian Fodor, *În căutarea unor permanente*, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1980, p. 17.

54 Vasile Călugăru, *Șapte ani sub steagul «Astrei – Șoimii Carpaților»*, Cluj: Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, 1938, p. 14.

„Șoimii Carpaților” în slujba națiunii

Rezumat: Pe parcursul perioadei interbelice românești au existat o serie de instituții special create în perioada interbelică, cu rol în educarea tineretului, cum ar fi Serviciul Social și/sau Straja Țării. Educația fizică și jocurile sportive făceau parte din programele acestora, fiind puse în legătură cu igiena și întărirea organismului. De exemplu, organizarea de cursuri de educație fizică era parte din sarcinile trasate echipelor studențești trimise la sate. Nu se poate vorbi însă despre un program coerent de studiu al culturii fizice, ci despre planuri de educație integrală (corporală, morală sau economică, deopotrivă), aspecte strict necesare pentru disciplinarea și progresul lumii rurale. În urma numeroaselor demersuri, se constituia la 15 ianuarie 1929, asociația „Șoimii Carpaților”, care avea să fie recunoscută ca persoană morală și juridică prin decizia Tribunalului Cluj, Nr.652, din 9 noiembrie 1929. La o primă întâlnire s-a format o echipă de 24 de tineri care aveau peste 18 ani, fiind conduși de profesorul Simeon Ilieșu, pentru a face propagandă în rândul populației românești de la sate și orașe. Asociația a decis să primească membrii între 18 și 35 de ani, „șoimani”, pentru a fi „instruiți în vederea formării unui mănunchiu de viitori conducători de unități. Înscrierile au început cu ziua de 15 ianuarie 1930 și au ținut până în martie 1930. Au fost primiți bărbați, femei de diferite profesii: medici, profesori, funcționari, tipografi, librari, industriași. Alături de membrii fondatori înscriși, și-au mai cerut înscrierea încă 200 persoane, dintre care 130 bărbați și 70 femei. Însă, în primăvara anului 1939, activitatea Șoimilor Carpaților pe fondul agravării situației internaționale ce dusese și la mobilizări masive de trupe și pe teritoriul României. Însă, faptul cel mai dureros s-a produs după Dictatul de la Viena, din 30 august 1940, când patru din cele mai active cohorte, și anume Cluj, Mureș, Someș, Satu Mare, cu un total de 177 de unități dintr-o sumă de 208, au dispărut prin înglobarea respectivelor județe în teritoriul cedat Ungariei.

Cuvinte cheie: Astra, igienă, medicină, biopolitică, eugenie, sport, educație, disciplină.

“Carpathians Falcons” in the service of the nation

Abstract: During the Romanian interwar period, there was a number of special institutions created in this direction, which played an important role in youth education, such as Social Service or known as “The Straja (watching) Country”. Physical education and sports games were part of their programs and were linked with hygiene and strengthening the body procedures. For example, the organization of physical education courses was an important part of the tasks that belonged to teams of students that were sent to villages. At the same time though, we can not talk about the existence of a coherent program of studying physical culture, but more about integral education plans (physical, moral or economic alike), strictly necessary to cover issues regarding discipline and the progress of the rural world. After multiple steps, on the date of the 15th of January 1929, the association named “Carpathians Falcons”, was formed. This association was going to be recognized as a moral and legal entity through Court’s decision no. 653 from Cluj, around the date of the 9th of November 1929. During the first meeting, a team composed by 24 young people, was formed. All the youth people that belonged to the team were over 18 years, and were acting under the supervision of prof. Simeon Ilieșu. Their purpose was to spread their doctrine among the population in different villages and towns. The members of the association decided to receive between 18 and 35 years, “falcons” followers, that would be trained to form a handful future leaders units. Registrations started on the 15th of January 1930 and were held until the date of March 1930. They were welcomed men, and also women of different types of professions, such as doctors, teachers, civil servants, printers, booksellers, industrialists. Together with the founding members that were already enrolled, there was a number of 200 new requests demande, including 130 men and 70 women. But, in the spring of the 1939, the activity runned by the “Carpathians Falcons” was affected, due to the worsening of the situation, on an international level, that had led to

massive mobilization of troops also on the romanian territory. However, that most painful event came after the Vienna's Dictate, in the 30th of 1940, when four of the most active romanian cohorts, namely Cluj, Mures, Someș, Satu Mare, with a total of 177 units in an amount of 208, disappeared after incorporating these counties in the territory that was ceded to Hungary.

Keywords: Astra, hygiene, medicine, bio-politics, eugenics, sports, education, discipline.